

za potrebe deželnega zaklada in zemljiščine odveze. — Dalje je deželni odbor sklenil, da se za napravo utrjenja bregu pri Gorenji Savi pri Kranji predlaga deželnemu zboru dovolitev 1000 gold. podpore iz deželnega zaklada, in da se prošnja občine Lož in Ostrožnega Brda za razdelitev občinskega gozda priporoči deželnemu zboru.

— (*Dramatičnega društva*) zadnja predstava v deželnem gledališču, napravljena na čast deželnim poslancem, bila je v prvi igri najslabejša vseh dosedanjih slovenskih predstav. Igro, že samo po sebi malovredno, skušala sta, kar sta mogla, gospá Valenta-Brusova in gosp. Nolli oteti potopa; al nič ni pomagalo, gosp. Kocelj jo je potopil popolnoma. Bolje bi bilo, da bi bila cela ta komedija izostala. Nadjamo se, da prihodnja predstava „Jamske Ivanke“ v pondeljek pokaže, da narodna dramatika ne gre rakove poti. Zato pozor, čestito vodstvo!

— Misel o napravi „Narodnega doma“ v Ljubljani menda ni popolnoma zaspala. Naj razodenem narodnim našim možem, kako bi se dala lepa ideja vresničiti. Dandanes ni lahko mogoče zidati tako hišo na akcije, ker bi bilo treba preveč obresti plačevati od glavnice; zato naj bi se tudi mi poprijeli loterije, po kateri ni dvomiti, da tudi mi spravimo skupaj kapital za lepo hišo, in če Nemci iščejo pomoči za svojo „Tonhalle“ tudi v Nemčiji, potem se menda tudi nam ne bo za zlo vzelo, ako prodajamo svoje srečke tudi zunaj Avstrije in tudi na Ruskem. Slovenci! poprimimo se tedaj z vso energijo ideje, zidati národni dom; naj bi se v vseh županijah in farah začelo o tem pogovarjati, ali bi ne bilo mogoče po poti nabiranja desetice (se ve da pri premožnih tudi goldinarjev) doseči potrebni fond. Pričakujemo srečnih razprav o tej zadevi!

— Odbor, kteremu je naročeno osnovati pravila živo zaželeno „občne banke“ v Ljubljani, predlaga zdaj vladi že vdrugič predelani načrt po zahtevah ministerstva. To moremo naznaniti na nektera nam došla vprašanja z zaupanjem, da se ta „banka“ srečno reši.

— (*Prva beseda v Čitalnici naši*) bode v nedeljo zvečer. Pevski in instrumentalni razdelek bode prinesel zanimive stvari, al tudi govorniški oddelek se bode odlikoval z humoresko, prav današnjemu času primerjeno pod naslovom: „Kaj bi dandanes ne hotel biti?“ Nadjamo se med obilnim dohodom naših udov videti tudi čestite naše gospode poslance pri tej „besedi“, s katero začne národna čitalnica zimsko sêzono.

— (*Demonstracija na sramoto „Tagblatt-u“*) je v gledališču v nedeljo, ko se je igrala nemška šaloigra, bila tako eklatantna, da morala „Tagblattovce“ v ušesa boleti, če imajo še tako kosmata. „Tagblatt“ — prav v maniri „Slov. Naroda“ — psuje kaj, kar drug svet hvali; tako je njegovemu poročevalcu letošnja opera trn v peti (menda zato, ker so kapelnik in še neki drugi pevci, Čehi po rodu), čeravno je občinstvo ž njo dosti zadovoljno. V nedeljo je komik kuplete pel in v enem mimično kazal, da „Tagblattov“ kritikus menda ima ajdovco v glavi — in pri tej priliki donijo s ploškom tako živahni dobro klici, da se je gledališče treslo. Se ve, da ta „merks“ ne bode spokoril obrekovalca, — v službi svojih čednih gospodov.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Po sporočilih tukajšnjih ustavoverskih časnikov bode že jutro konec deželnega zbora Tirolskega. Kakor so naši bralci iz popisa Tirol-

skega zbora (na 370. strani zvedeli, je 30 poslancev do c. kr. vlade stavilo interpelacijo zaradi rektorja Ullmanna, ki po postavi letos nima pravice v zboru biti. Brž na to sta hitela dva ministra — Lasser in Stremayr — v Pešt do cesarja, in dosegla nista, da bi se deželni zbor razpusil, ampak to, da se zbor kar brž sklene. Pravijo, da se zgodi to že jutro in da se kar brž razpišejo za silo volitve državnih poslancev. (Nothwahlen). Kaj pa potem? Tako voljeni poslanci ne bodo šli na Dunaj v državni zbor ali k večjemu kak Lah iz državni zbor ali k večjemu kak Lah iz južnih Tirolov ali kak „veliki posestnik“, — večina Tirolskega naroda pa ne bode zastopana. Tako se Auerspergovemu ministerstvu čedalje bolj štrana meša, ker se čedalje bolj oddaljuje od naročila cesarjevega: „naj se mir naredi med narodi avstrijskimi“.

— Hrup, da je kolera že na Dunaji, je prazen.

— C. k. nadlajtenant gosp. And. Komelj, prvi slovenski pisatelj na polji vojaškem, je postal stotnik v baron Maroičičevem polku. Slava!

Ogersko. Iz Pešta. — Sedaj je od besede do besede znano, kaj hrvaška kraljevska deputacija v spomenici svoji zahteva od Ogrov. Bistvene zahteve so te-le: samostojno postavodajstvo in upravnistvo o direktnih davkih; pavšalna sistema ima nehati; nižji donesek Hrvatiije in Slavonije k stroškom dežel Ogerske krone, namreč le $2\frac{87}{100}$ odstotka namesti dosedanjih $3\frac{4}{100}$; po tej razmeri donaša tudi Hrvaška svoj delež k 20 milijonom Ogerskega državnega dolga; nabira vojakov se izbriše iz skupne obravnave; deželna vlada je neodvisna od Ogerske, njej na čelu stoji ban, ki je deželni minister in kterega naravnost imenuje kralj; v Ogerskem ministerstvu je hrvaški minister brez strogo določenega posla in brez oblasti na avtonomne hrvaške zadeve; poslanci v ogerski državni zbor se pomnožijo na 34; dežela se imenuje „Dalmacija, Hrvaška in Slavonija“. Sicer pa spomenica izpušča Dalmacijo, ki še zmirom spada v Cislajtanijo in Dunajski državni zbor. — „Pester Lloyd“, časnik Deakove (vladne) stranke, piše, da se te zahteve hrvaške ne morejo sprejeti ter se morajo bistveno predrugačiti, ako Hrvati hočejo, da se Ogri poravnajo ž njimi. Deakovcem je preveč federalizma v Hrvaških tirjatvah in se bojé, da ne bi se razrušila unija. Se ve da translajtanski centralizem (gospodstvo Magjarov nad vsemi družimi narodi Ogerske krone) ima nehati po teh tirjatvah; al centralizma mora v Translajtaniiji tako, kakor v Cislajtaniiji konec biti, sicer ne pride niti ta, niti una do miru in sprave, in Avstrija bode hirala tako dolgo, dokler ne obveljajo „nepreklicljiva“ načela diplome oktoberske.

— Kolera je v Budi in Peštu še zmirom po malem.

Žitna cena

v Ljubljani 9. novembra 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. —. — banaške 7 fl. 10. — turšice 4 fl. —. — soršice 4 fl. 20. — rži 3 fl. 80. — ječmena 3 fl. 10. — prosa 3 fl. 20. — ajde 2 fl. 90. — ovsa 2 fl. —. — Krompir 1 fl. 70.

Kursi na Dunaji 12. novembra.

5% metaliki 65 fl. 75 kr.

Narodno posojilo 69 fl. 70 kr.

Ažijo srebra 107 fl. 35 kr.

Napoleoniori 8 fl. 65 kr.